

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii II. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sbuciumări zadarnice.

II.

* Cele mai puternice dintre armele, cu care adversarii nostri ne-au combătut în timpul celor din urmă douăzeci de ani, sînt mai ales două: una era *calomniia*, că susținătorii cauzei române sînt nise „agitatori“, care conspiră cu dușmanii patriei și ai Tronului, ear' alta *minciuna*, că masele mari ale poporului român sînt mulțumite cu pozițiunea ce i-s'a creat elementului român în regatul ungar.

Susținătorii ideii de stat *național maghiar* s'au folosit de toate mijloacele, ca să acrediteze pretutindenea *calomniia* aceasta și să impedeze desmințirea ei prin vre-o mai puternică manifestațiune de lealitate a Românilor. Căci măsurile luate pentru înăbușirea ori-și-cărui avânt de desvoltare națională românească aveau aparențele unei legitime apărări, căta vreme se credea, că Români sînt accesibili pentru inspirațiuni venite dela dușmanii patriei și ai Tronului, și maghiarisarea statului ungar poliglot era cerută de cele mai supreme resoane de stat, dacă în adevăr Maghiarii ei singuri sînt cetățeni leali, pe care Tronul se poate răzima în toate împregiurările.

Cu toate acestea au fost între noi mulți oameni luminați și povățuiți altfel de cele mai bune intențiuni, care abia foarte târziu au înțeles, că aici, în *calomniia* aceasta, e punctul de plecare al politicei adversarilor nostri. Ei credeau, că cu cât mai primejdios vom păre, cu atât mai curînd se va ține seamă de voința noastră; fie prin purtarea lor echivocă, fie chiar prin manifestațiunii mai mult ori mai puțin îndrăznețe, ei îi ajutau deci pe susținătorii ideii de stat național maghiar să acrediteze *calomniia*, în virtutea căreia *strivirea* naționalității române era cerută de interesele de conservare ale statului ungar.

Astfel silințele puse de partidul național român pentru desmințirea acestei *calomniia* au rămas timp îndelungat zadarnice. Conferința dela 1887 a partidului a luat hotărîrea, de a protesta într'un memorandum adresat Maiestății Sale contra acestei *calomniia*, și s'a încheiat cu un însuflețit „*Să trăiască!*“ la adresa dinastiei: *calomniia* cu toate aceste a persistat.

Din norocire însă pentru noi, desmințirea ei nu era numai în interesul nostru.

Agenții Rusiei profitau atât de *calomniia* aceasta, cât și de nemulțumirea noastră, ca să propage în poporul român un spirit primejdios și să producă înstrăinare și neîncredere între România

și monarhia noastră. Erau deci mari interese europene, care cereau, ca adevărul să fie constat, și îndeosebi oamenii de stat ai României, în interesul țerii lor, trebuiau să-și dea toată silința, de a produce pretutindenea convingerea, că Români, ori-și-unde ar fi ei, înțeleg pe deplin, că de mult atrînd desvoltarea lor națională dela puterea monarhiei austro-ungare.

Cu toate aceste abia prin intervenirea generalului Traian Doda s'a înălțat *calomniia* cu desăvîrșire și pentru totdeauna, încât astăzi nimeni nu se mai încumetă a risca afirmarea, că susținătorii cauzei române stau în „*soldul Muscalilor*“ ori că ei nu sînt preocupați decât de visul marei *Daco-Români*.

După- ce dl general Traian Doda a expus în cererea adresată Maiestății Sale adevăratele motive ale opozițiunii naționale române și atât guvernul, făcînd propunerea pentru sistarea procesului, cât și Coroana, aprobînd propunerea guvernului, au admis legitimitatea acestor motive, chiar și domnul Max. Falk, vorbind de „*utopii nerealisabile*“, se sfiesce a preciza felul acestor „*utopii*“.

Acesta e rezultatul mare și pozitiv al silințelor leale, care pentru cei lipsiți de pricepere sînt politică de slugărmicie: cea mai puternică dintre armele adversarilor nostri a fost frîntă și aruncată în groapa de gunoiu, singurul loc ce i-se cuvine.

Susținătorii ideii de stat național maghiar tot mai dispun încă de puterea publică, pot dar' să urmeze cu măsurile de maghiarisare, pot chiar să înăprească aceste măsuri ca prin impunerea limbii maghiare la Beiuș ori prin proiectatele lor „*Asiluri*“ de copii; ei însă nu mai pot face, ca cineva în lumea aceasta să mai considere măsurile luate de dinșii drept o legitimă apărare.

Nu li-a mai rămas adversarilor nostri decât *minciuna*, că mulțimea cea mare a Românilor e mulțumită de aceste măsuri și că numai câțiva oameni fără de trecere împărțasesc vederile exprimate de generalul Traian Doda: nu le mai rămîne deci nici Românilor, decât să-și ridice cu toții graiul într'o puternică protestare și să pună *adevărul* în fața acestei *minciuni*, — astăzi, când protestarea lor nu mai poate să fie prezentată drept o mișcare îndreptată contra patriei și contra Tronului.

Și precînd noi ne sfătuiam în toată liniștea, cum avem să procedem, ca să frîngem și a doua dintre armele adversarilor nostri, un glas răgușit se ridică din mijlocul nostru, ca să ne spună, că generalul Doda s'a umilit, a săvîrșit

un act de servilism, și-a renegat trecutul.

De ce?

Pentru-că a cerut și a obținut *grația* Monarchului său!

Și când aceasta?

Cîteva săptămîni după- ce Ludovic Kossuth a declarat, că vrea să fie cetățean al Ungariei, însă fără- ca să recunoască pe purtătorul Coroanei ungare drept rege al său, cîteva zile după- ce domnul Nicolae Blaramberg a început cetirea rechisitoriului său contra lui Ioan Brătianu și în același timp, când la Bucuresci se publică o broșură, în care se cere rîsturnarea regelui Carol I. și proclamarea *republicei* în România, ear' la Sofia se descopere complotul urdit contra principelui Ferdinand.

E evident, că nu e în toată firea omul, care în fața unor asemenea evenimente îi crede pe Români accesibili pentru „*idea*“, că se umiliesc cetățeanul, care cere și obține *grația* Monarchului său.

Dar' adevărul este, că nici nu de *grație* e vorba aici.

Nu noi dîcem, ci chiar în coloanele unui organ de publicitate maghiar s'a admis, că Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru a săvîrșit un *act de dreptate*, când a curmat procesul pornit contra generalului Traian Doda la propunerea aceluiași guvern, care-l pornise.

Ademenit de gîndul de a-i intimida pe Români, guvernul ungar a pornit un proces de presă contra celui mai iubit dintre susținătorii cauzei române și l'a continuat timp de aproape doi ani cu îndărătnicie, — apoi și-a schimbat gîndul, a desțis ceea- ce atîta timp dîsesse și a făcut tot el propunerea pentru curmarea procesului.

Am înțelega deci, ca cineva, într'un exces de zel, să dîcă, — ceea- ce deasemenea nu e adevărat, — că *guvernul*, care a făcut propunerea, s'a umilit, a săvîrșit un act de servilism, și-a renegat trecutul, ca să nu intre în conflict cu Coroana; dar' că s'a umilit acusatul, care a obținut curmarea procesului, acesta e un gînd, pe care nici chiar dl Guță Panu n'are să-l admîtă.

Ori nu cumva generalul Traian Doda, bolnav, frînt trupește și sufletește, incapabil de a-și mai da seamă despre ceea- ce face și ademenit de dușmanii nostri, a retras ceea- ce dîsesse mai înainte? Nu cumva el și-a mărturisit cu căință pîcatul? Nu cumva el a recunoscut, că procederile guvernului din Budapesta sînt constituționale, în

adevăr liberale, drepte și potrivite cu adevăratele interese ale statului!?

Nu!

Bătrînul oștean i-a vorbit Monarchului său cătănesc, cu inima deschisă, și „*petițiunea*“, prin care el „*implorează grația*“, e cel mai aspru rechisitoriu contra actualului sistem de guvernare din Ungaria, fapta unui adevărat om de stat inspirat de cel mai înalt patriotism.

Consilierii ungari ai Maiestății Sale au săvîrșit un act de *patriotică abnegațiune*, când asupra acestui rechisitoriu au luat hotărîrea de a face propunere pentru sistarea procesului, ear' Maiestatea Sa Monarchul nostru, aprobînd hotărîrea aceasta, ni-a dat nouă Românilor un semn, că numai dela înțelepciunea și dela bărbăția noastră atrînd, ca să avem în regatul ungar pozițiunea ce ni-se cuvine.

Români au înțeles și din și în și tot mai bine vor înțelega acest semn de părintească preocupare, și dacă tot mai e pe ici pe colo cîte un om, care nu și-a găsit încă rostul, aceasta dovedesce numai, că e timpul suprem, ca să se pună odată capăt nesuferitei stări de lucruri, pe care a creat-o actualul regim. Români au în viața politică căile lor tradiționale, și dacă se va ține seamă de aspirațiunile lor legitime, vor rămîne zadarnice sbuciumările celor- ce, împinși de o supremă amărăciune, ar voi să- i abată din aceste căi: vor fi, cum au mai fost, desavuați, ba se vor desavua, cum s'au mai desavuat, ei înșiși pe sine.

Noi Români cei mulți să înțelegem și să ne îmbărbătăm, și celelalte vor urma în virtutea desfășurării firești a evenimentelor.

Albumul din România dedicat generalului Traian Doda. Cetim în „*Românul*“ din Bucuresci:

Din inițiativa mai multor Români de presă munți, în curînd se va trimite generalului Doda din Caransebeș un album de felicitare.

Prelungă Români de dincolo, care îl felicită pe dl Doda pentru bărbăția, cu care luptă în interesul românismului, au iscalit deja pînă acum mai mulți profesori universitari, preste 60 deputați și tot atîția senatori. Din presă asemenea au iscalit mulți.

Iscațiturile continuă a se culege.

Ț Contele Iuliu Andrassy. Astăzi dimineața am primit următoarea telegramă din Volosca: Contele Iuliu Andrassy, fost

ministru de externe al Austro-Ungariei, a răposat astă noapte la oarele trei.

Contele Iuliu Andrassy s'a născut în Zemplin la anul 1823. În revoluțiunea dela 1848 a luat parte considerabilă, ear' după suprimarea revoluțiunii a fost condamnat la moarte împreună cu alți rebeli. Refugiindu-se din țeară, a trăit la Paris pînă la 1860, când folosindu-se de amnestia obținută, s'a rîntors în patrie. De atunci neîntrerupt a jucat un important rol politic. La 1867 a fost numit ministru- președinte al Ungariei, ear' la 1871, după căderea lui Beust, ministru comun de externe și ministru al Casei imperiale, în care funcțiune a rămas pînă la 8 Octomvrie 1879. Actele mai importante ale ministerului său sînt congresul de Berlin, ocuparea Bosniei și Erțegovinei și alianța încheiată între Germania și Austro-Ungaria.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 6 Februarie st. v.

Asilele de copii în Ungaria.

În ministerul de culte și instrucțiune se continuă încă și acum consultările anchetei convocate în afacerea proiectului de lege despre asilele de copii. În ședința ei dela 14 l. c. n., ancheta a luat hotărîrea, de a împărți asilele de copii în trei categorii și anume: 1. Asile de copii, care rămîn deschise pentru anul întreg; 2. Asile permanente și 3. Asile de vară. Asilele de copii (crèches) pot fi cercetate deja de copii de un an. Numai asilele proprii pot fi constrînse a avea îngrijitoare diplomate; crècheurile pot să angajeze și doice destoinice. Asilele susținute de comune sau de stat nu încașează didactru, cercetarea lor e deci gratuită.

În ședința de alaltăieri s'a pus în discuțiune înființarea seminarilor, adecă a preparanților pentru îngrijitoare, și în urmă ministrul Csaky, președintele anchetei, a enunțat în această privință următorul conclud: Seminarile pentru îngrijitoare sînt a se înființa cu doi ani. Obiectele de învățămînt au să fie următoarele: 1. Religione. 2. Limba și literatura maghiară. 3. Pedagogie și știința dreptului public. 4. Istorie, geografie și fizică. 5. Cîntare și vioară. 6. Gimnastică. 7. Introducere practică în asile. Corpul didactic consistă din cîte un director și din învățătoare ordinare și suplente. Elevele, care se primesc în seminarii, trebuie să aibă cunoștințe musicale și nu pot fi mai tinere de 16 ani și nici mai bătrîne de 40 de ani. Cu privire la dotarea îngrijitoarelor nu s'a luat nici o hotărîre. Stabilirea minimului de leafă anuală s'a lăsat la buna chibzueală a ministrului

FOIȚA „TRIBUNEI“

Un nou floromân.

(Urmare și fine.)

Dacă nu ar fi așa, dacă autorul ar fi mers în mijlocul Românilor, în casele lor, la petrecerile lor etc., dacă i-ar fi privit cu ochii limpezi și nepreocupați, sigur nu-i-ar fi găsit așa cum ni-i prezentă în noveleta citată.

Intreb pe toți aceia, care au avut ocaziune să petreacă vreme cât de scurtă în vr'un colț de pămînt românesc: Ați întîlnit vr'o fată română de felul Ioanei dlui Lengyel Sándor? Ați văzut vr'un caracter de june român ca Mitru din noveleta de mai sus? Înțeleg aici pe Români normali, figurile tipice din mijlocul lor, căci numai aceste au dreptul de a fi folosite în literatura frumoasă, mai ales când scopul ei este de a prezenta pe un popor altui popor, ca în cazul dlui Lengyel Sándor. Nu, așa cum ni-o prezentă acest scriitor de bună speranță, nu se petrece viața țeranilor români de nicăiera, dar' mai ales nu „*vieța* liniștită și nepretențioasă a locuitorilor din ținutul muntos al Zarandului“.

Dar' în cele din urmă nu este exclus, că în plămuirea, pe care am cetit-o drept exemplu, binevoitorul autor se va fi folosit de vr'un cas concret, care s'a putut întempla ziceva, căci abnormități se găsesc și între Români ca pretutindenea.

Să o admitem și aceasta și să trecem cu vederea, că atunci ar trebui să presupunem, că d-sa nu viața Românilor din Munții Apuseni a prezentat-o în cele 12 povești din cartea sa, ci a ales anume abnormitățile, căci toate cele 12 bucăți conțin motive de o natură ca cea citată, cu deosebire numai, că cele mai multe sînt și mai mărunțave și mai respingătoare.

Va să dîcă tot acolo ajungem: Presupunînd chiar, că tot ce a scris în cartea sa este adevărat, cel puțin subiectiv adevărat, adecă basat pe intuițiunea proprie, desî ales pe sprînceană, ca să fie urit, scîrbos, repulsiv, totuși este netăgăduit, că intenția autorului n'a fost să-i prezente pe Români așa cum sînt în medie generală. Și prin urmare nu-l mai putem considera nici ca pe un adept conscientios al direcției naturaliste, ci numai ca pe un debitant de descrieri tendențioase, cu scopul de a-i face pe Români mai răi de cum sînt. Aceasta se vede apoi foarte lămurit din puținele scene cuprinse în cele douăsprezece încercări, în care nu mai e vorbă de concepțiune proprie, ci de simple descrieri de datine populare, înmormîntări, festivități etc.

Așa d. e spune dl Lengyel Sándor, că renumitul „*tîrg de fete*“ de pe muntele Găina se petrece în următorul chip:

„La tîrgul dela Găina se îmbracă fetele cu cele mai frumoase haine, încarcă o mulțime de mărgele la gît, își ung pîrul gros cu unsoare, ca să scipească, se spală mai mult în două zile, ca de altădată

într'un an, și care se pricepe, își pune și suliman pe față, ca să fie mai frumoasă ca celelalte.

Ca să țintească asupra lor ochii flăcăilor, ca să-i farmece cu fețele lor ca laptele, ca să-i lege ca curpînel pe copac, cu trup și cu suflet. Am văzut și de acele, care au învîțat în oglinda pîrului să privească în chip ademenitor pentru flăcăi, să suridă pătrîndător la suflet, ba chiar și cu care parte a feței să se întoarcă către pețitor.

Deși fetele oamenilor din Lupșa nu ies preste hotarul satului lor...“

„Este și un fel de tîrg la acest loc. Pînă la ameați vînd și cumpără. Flăcăii cojocole de miel, cujme mișoase, pungi cu curele lungi, alte ceea și multă rachie. Fetele tîrguesc cercei de cățiva crețari, inele, oglinzi, pomadă, multe altele și nițică rachie...“

„Pe la ameați se începe jocul, precînd flăcăii au adunat încă numai atîta rachie în ei, ca să fie cu voea bună.

Deodată începe musica din patru locuri, tot în atatea chipuri. Pentru o urechie ar fi destul, pentru două ar fi prea mult, dacă n'ar fi întrecută de sbieretele jucătorilor...“

„În decursul jocului se mestecă fetele din Vidra cu ficiorii din Lupșa. Se învoesc între ei, ear' celelalte le împlinesc bîtrîni. Cîte oi dă unul, cîta pînăză celalalt, când se vină ficiorul din Lupșa la logodnă, ce să dea cel din

Vidra la casa tinerilor și alte treburi de aceste se pun în ordine numai decăt.

Beau aldămașul, și dacă vine așa, se îmbată cu toții, de nu mai pot stape picioare. În familiile mai bune numai mirele, în celelalte și el și mireasa. Pînă la cununie au timp să se desbete.“

Ei bine, scie toată lumea, care vrea să scie, că „*tîrgurile de fete*“, sau „*nedecele*“ alcătuesc un străvechi obicei, care s'a conservat pînă în zilele noastre din adîncul veacurilor prin ținuturile muntoase ale Ardealului.

Prin aceste ținuturi ele sînt o adevărată trebuință pentru poporul împărăsciat prin vîi pușin umblate și prin comune resfirate. Ele sînt unicele privilegii de întîlnire ale copiilor naturii așezați pe aceste locuri.

Un asemenea loc de convenire este și tîrgul dela Găina, ai cărui mușterii, adevărat este, că sînt în cea mai mare parte însurăței, și fetele de mărit.

Dar' abstracție făcînd, că tîrgul dela Găina a fost descris în mai multe rînduri, și de scriitorii români, și de turisti străini, cu totul altcum, ear' nu cum a binevoit dl Lengyel Sándor, unde s'ar pute închipui un asemenea grad de corupție între liniștiții, naturali și patriarhalii Moți din giurul Găinei?

Dar' pardon! Ar fi ridicol să și voesc a apăra pe bravii munteni ai nostri contra insultelor acestui scriitoras. Nici decăt. Românul teafăr la minte și la trup și verde ca stejarul din Munții-Apuseni este cu mult mai

bine cunoscut, decăt ca să fie nevoie de a-l lua în apărare față cu asemenea blasfemie.

A-l apăra aici, ar însemna a-l insulta din nou. Scopul meu este numai să arăt, că oine este capabil de o asemenea descriere a unui obicei vechiu popular, păstrat în aerul liber și sănătos al munților, nu numai că nu caută adevărul, nu numai că nu are intenții vrednice de domeniul literaturii frumoase, ci din contră este un calumniator de rea credință, un ponegriitor de cea mai josnică categorie.

După mostrele citate îmi va da dreptate ori-și- ce om nepreocupat, că ar fi zadarnic a și încerca clasarea dlui Lengyel Sándor în vre-o direcție literară. Direcția lui este ocară, școala lui neadevărul.

Asemenea dreptate îmi va da ori- ce om cu cea mai rudimentară judecată literară, că mare neadevăr e grîit și precuvîntătorul, dl Jakab Ödön, când a introdus această tristă aparițiune literară cu cuvintele, — cel puțin pline de bonhomie, — că autorul ne prezintă în cartea sa „*numai* poporul, fără nici o deosebire de naționalitate“.

Să ne ierte onorabilul. Fata Moțului, care își bate drăguțul bețiv, și tîrgul dela Găina, în care dl Lengyel a văzut miri și mirese „*beți* de nu rai puteau sta pe picioare“, nu ne arată nici un fel de popor, ci voesc pur și simplu defăimarea Românilor.

Aceasta o putem ilustra cu sujectele tuturor celor 12 încercări.

Bîrfeala, din care am citat celebra descriere a „*tîrgului dela Găina*“ (Egy csepp a

de culte și instrucțiune publică. Consultările s'au amânat pe ziua următoare la oarele 5^{1/2} d. a. Achetă mai are să resoalve încă 7 §§., dela §. 33—40.

Votul camerei române în afacerea dării în judecată a ministerului Ioan Brătianu.

După-ce se scie rezultatul votului față cu fostul prim-ministru Ioan Brătianu, nu e fără interes a scii și votul camerei față cu ceilalți colegi ai sei. La votarea asupra dlui Radu Mihai au fost 146 votanți. Majoritate de 2 treimi 98. Bile albe pentru darea în judecată 87. Bile negre contra 59. S'au abținut 7: dnii D. Brătianu, C. C. Dobrescu, C. Grigorescu, Chr. Negoescu, N. Filipescu, I. Lahovary și Ghișescu. Se procede la vot pentru dl Dimitrie Sturdza. Votanți 140. Majoritate de 2 treimi 94. Bile albe pentru darea în judecată 66. Bile negre contra 74. Au fost trei abțineri. Se procede la vot pentru dl Eugeniu Stătescu. Votanți 139. Abținuti 5. Majoritate de 2 treimi 93. Bile albe pentru darea în judecată 70. Bile negre contra 69. Se procede la al 5-lea vot pentru dl C. Nacu. Votanți 133. Abținuti 5. Majoritate de 2 treimi 89. Bile albe pentru darea în judecată 58. Bile negre contra 75. Se procede la al 6-lea vot pentru domnul P. S. Aurelian. Votanți 125. Abținuti 6. Majoritate de 2 treimi 84. Bile albe pentru 36. Bile negre contra 89. Al 7-lea vot pentru dl D. Giani 118. Abținuti 7. Majoritate de 2 treimi 79. Bile albe pentru 52. Bile negre contra 73. Al 8-lea vot pentru dl A. Stolojan. Votanți 110. Abținuti 6. Majoritate de 2 treimi 74. Bile albe pentru 52. Bile negre contra 58. Al 9-lea vot pentru dl general Cernat. Votanți 105. Abținuti 6. Majoritate de 2 treimi 71. Bile albe pentru 40. Bile negre contra 65.

Afacerea lucrătorilor.

Oficioul german „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, care până acum nu s'a rostit încă asupra proiectelor de reforme ale împăratului, anunță și el, că cancelarul imperiului principele de Bismarck s'a adresat deja puterilor europene pentru convocarea unui congres internațional. Acest organ spune, că statele, cărora s'au adresat invitațiunile, sânt Franca, Anglia, Belgia și Elveția. Oficioul german țice, că în primul rind de aceea au trebuit să fie invitate aceste state, pentru-că și acolo pot fi temeri de o grevă cum a fost cea din Germania, deci și aceste state au mari interese, pentru-ca congresul internațional să se țină. Dealtfel s'au făcut convenitele demersuri, pentru a se scii, dacă doresc și celelalte state să iee parte la congres. După-cât se vede deci, primul pas spre ameliorarea sorții muncitorilor pare a fi făcut. E vorba însă, ca și după alegeri guvernul lui Wilhelm II. să continue cu opera de împăciuire și mai ales să de probe vizibile, că dorește din tot sufletul alinarea suferințelor atâtor muncitori.

Statele, care au fost invitate la congres, probabil că în scurtă vreme vor răspunde fie într'un fel, fie într'altul. Nu se poate încă prevedea cu si-

guranță, dacă statele invitate la congres vor trimite toate reprezentanți. Ceea-ce este sigur însă, e că fiecare va discuta și cumpeni asupra învătării ce 'i-se face. Ceea-ce spun și oficioșii germani, e că cu greu se va pute face o lege-calapod, care să se potrivească asupra muncitorilor din toate țările.

Se va pute apoi socoti și lua în considerație, dacă proiectul de lege nu se va formula, și împregiurarea, că actualmente puterile europene sânt împărțite în clice: pe deo parte e tripla alianță, pe de altă parte sânt protivnicii acestei alianțe, și nu se poate crede ușor, ca reprezentanți acestor țeri să fie iute-iute de acord asupra unor cestiuni de principii, ca cele-ce vor trebui a se pune în desbaterea congresului.

Domnul Mihail Cogălniceanu despre darea în judecată.

Reproducem din raportul „Democrației“ discursul rostit de domnul Mihail Cogălniceanu în ședința dela 12 Februarie a camerei României în afacerea dării în judecată a ministerului Ioan Brătianu:

Domnul M. Cogălniceanu începe prin a spune, că acum câțva timp dl Negoescu, unul din deputații cei tineri, a atras atențiunea ministrului cultelor asupra unei piese „Nunta din Valeni“, care s'a reprezentat pe scenele din străinătate, înfățișând națiunea română ca o națiune barbară și seltatică.

D-sa ca și noi a fost indignat de această critică a națiunii române înaintea străinilor.

Nu numai în străinătate, dar' chiar în templul națiunii, aci, vedem astăzi prin acest raport al comisunii înfățișându-se Europei oamenii nostri din clasa dirigentă, care au condus această țeară ani îndelungați și care au săvârșit atâtea fapte glorioase, ca nise borfași ordinari.

Un prim-ministru al țerii, care a făcut acte așa de mari, este înfățișat de acești domni autori ai raportului ca un hoț, ca o gazdă de hoți (cetesce raportul); acest om, care n'a cruțat timp de 40 de ani nici viața, nici averea sa pentru țeară, este taxat de pungaș ordinar. Omul, care a făcut războiul, independența, regalitatea, un borfaș ordinar. Și tovarșii lui sânt înfățișați ca demni de a înfunda pușcăriile.

Mai găsim un general, care a condus armata glorioasă preste Dunăre, luat și arătat Europei ca un om ordinar, care a luat rușfeturii.

S'a mai luat un ministru, căruia noi din Moldova îi datorăm mult. El, care a sacrificat sute de mii de franci din averea sa proprie pentru documentele naționale și colecțiile cele mai interesante în folosul Academiei, s'a reprezentat înaintea străinilor ca un om capabil până a profita de o cartă de liber parcurs pe liniile ferate.

Blaraberg intrerupe.

M. Cogălniceanu: Ați vorbit 5 zile și nu v'am intrerupt, prin urmare vă rog să nu mă intrerupeți nici d-voastră (sgomot).

Dl M. Cogălniceanu continuând țice, că s'a mai acusat acest ministru, că a călcat legea comptabilității. Să dea D-șeu, ca toți

ministrii țerii să întrebuințeze banii statului astfel, cum 'i-a întrebuințat dl Sturdza.

S'a acusat onor. domn Calenderu, că ar fi profitat de o sumă oare-care de bani cu ocazia mergerii sale în străinătate în interesul țerii. Dacă poate să fie acusat un om ca d-sa, care 'și-a sacrificat poziția sa dela cassafie, ca să meargă să apere interesele țerii?

Care era necesitatea să înfățișeze Europei pe un general, care poartă pe pieptul seu medalia „Virtutea militară“, și pe atâția oameni onesti și capabili, care au condus țeara, ca abusiivi înaintea Europei?

Apoi acusați pe Stolojan, că n'a confirmat licitația unei moșii. Fac apel la dl I. Marghiloman să spună, cum s'au petrecut lucrurile cu acea moșie.

Dl I. Marghiloman: Dacă nu s'a confirmat acea licitație, eu sânt vinovatul, căci am spus ministrului, că acea moșie e cerută de săteni, și în cazul chiar de a se vinde, eu ofer 50.000 lei mai mult.

Dl M. Cogălniceanu: Dar' eu scri-sorile acelea intime ale dlui Costinescu, pe care un s'napan le-a divulgat (e vorba de Popovici Răcăciuni).

C. Popovici Răcăciuni: Aceasta mă privește, sânt deputat ca și d-ta (mare ilaritate). D-ta ai fost misit (murmure).

D. M. Cogălniceanu, fără a se ocupa de vorbele lui Răcăciuni, continuând țice, că raportul dlui Blaraberg este o a doua ediție a dlui Misail dela 1876, când s'a cerut darea în judecată a dlui Catargiu.

Dl Cogălniceanu compară raportul dlui Blaraberg cu al lui Misail, spre a arăta, că se cer aceleași lucruri și se întrebuințază aceleași motive, ba chiar aceleași frase.

Blaraberg cere cuvântul în cestiune personală.

Dl M. Cogălniceanu: Am avut răbdare 14 zile și d-voastră nu aveți nici o oară. Revenind la cestiune, dl Cogălniceanu țice, că d-sa a atacat guvernul dlui I. Brătianu, precum a combătut și alte guverne, dar' nu s'a gândit nici-odată să ceară darea în judecată a vre-unui ministru.

În cestiunea dării în judecată a dlui Catargiu însuși dl I. Brătianu a cerut retragerea acușățiunii.

Cum credeți ca eu, care am lucrat 40 de ani cu Ioan Brătianu, să viu să votez darea lui în judecată?

Cum voiți asemenea să votez darea în judecată a unui om ca Dumitru Sturdza, care a fost secretarul divanului adhoc și care ne-a însuflețit pe toți în acea epocă.

A vorbit dl Blaraberg de războiul, de independență și de regalitate, arătându-le ca fapte fără însemnătate și ca nesăvârșite de Brătianu.

Independența e gloria partidului liberal, care s'a proclamat fără nici o înțelegere cu Berlinul, după-cum s'a însinuat.

E un reson, că dacă am combătut pe I. Brătianu, pentru oare-care greșeli, pe el, care e autorul acestor fapte mari, să-l dau acum în judecată?

D. Cogălniceanu e des intrerupt de Blaraberg și alții ca dînsul.

Venind la faimosul raport al comisiei, dl Cogălniceanu țice, că deși dl Buiciu ca om de drept a cercetat și a combătut cu succes toate acușățiile din raport, își propune a cerceta și d-sa diferitele capete de acușăție din raport.

Îndată-ce dl Cogălniceanu începe a arăta falsurile și calomniile din raport, susținătorii

Fiecare om este copilul timpului și împregiurărilor, în care trăiesc.

Dl Lengyel Sándor a auzit dela conaționali sei, dela părinți, dascăli și prieteni sei, că Românii sânt imbecili, lași, bețivi, hoți și îndobitociți, și urmând apoi unui indemn, sau fie și numai unei mănăcării literare, a schimbat în creerii sei fără nici un scrupul realitatea cu idea preconcepțată, care este efectul creșterii sale, respective al părerilor eronate și pătimase acreditate în societatea sa.

Ear' astfel privind lucrul, noveletele dlui Lengyel sânt o aparițiune mai mult ca dure-roasă pentru toți aceia, care doresc în toată sinceritatea, ca Românii sănt Maghiarii, osândiți a trăi împreună și a-și apăra împreună interesele, să poată ajunge odată la o frățescă înțelegere.

Momentul caracteristic în aceste bolnă-vicioase eflorescențe poetice este, că ele constituiesc o dovadă, că disprețul și ura față cu poporul românesc sânt atât de înrădăcinate în societatea maghiară, încât ele nu se manifestă numai pe terenul politic și preste tot acolo, unde e vorba de frângerea pâinii, ci sânt în stare a scoate asemenea floricele, ca noveletele dlui Lengyel Sándor, chiar și pe terenul literaturii frumoase, unde au dreptul de a se manifesta numai pornirile nobile din sufletul omesc.

Bucure-se de aceasta, cine se poate!

Mugur.

lui Blaraberg încep a-l intrerupe. Până și Popovici Răcăciuni își permite a-l intrerupe cu aceste cuvinte: „Dar' cu oasele ce faci“.

Dl M. Cogălniceanu: Îmi este rușine, că sânt dame în tribune, dar' v'ăși arăta eu (ilaritate).

Continuând, dl Cogălniceanu analizează în treacăt diferitele capete de acușățiuni din cele mai accentuate și arată, că toată acea umflare de frase grămădite în raport se reduce numai la nise afirmațiuni fără nici o valoare.

Vorbind de vinderea moșilor statului, în care cestiune dl I. Brătianu s'a acusat, că nu e liberal, dl Cogălniceanu arată, că nu s'au făcut favoruri, după-cum se impută. Cetesce o listă de persoanele, care au cumpărat moșii, în care figurează dnii N. Blaraberg, Lahovary, Garofide, Marghiloman, Lazar Niculescu etc.

Dacă vom lua toți ministrii dați în judecată în toate statele constituționale, nu vom găsi un număr de ministri atâți, câți se cere astăzi la noi.

Dacă va întreba cineva, țice dl Cogălniceanu, oare în 24 de ani de domnie a lui Carol I. s'a guvernat aceasta un timp de 19 ani numai cu oameni, care trebuiesc dați judecării?

Răspunsul natural ar fi: așa sânt toți. O țeară nu se recomandă numai cu lucrările de edilitate. Oamenii ce o conduc dau importanța țerii.

Dl Cogălniceanu 'și-a sfârșit discursul cu următoarele cuvinte:

„Noi bătrâni ne vom duce, ne ducem ca nise fantome, căci viața noastră încet, încet s'a sfîns pentru binele poporului românesc. Generațiunea noastră, din care n'au rămas decât câțiva, s'a sfîns săracă, ca Golești, ca Rosetti și atâția alții, și tot săraci vor muri Brătienii și sărac voi muri și eu. Și acușăți și judecați, în pasuinea luptelor politice, generațiunea noastră a avut entuziasm și curajiu pentru idealul național. Voi, deputați tineri, luați dela noi numai calitățile; vă conjur, luați numai entuziasmul și curajiu și lăsați patimile noastre, căci noi am fost născuți într'o epocă de frământări excepționale.

„Nu comiteți rușinea de a da în judecată guvernul liberal, căci voi veți continua cu destinele țerii și pe fruntea voastră va rămâne pata acestei rușini în fața Europei. Noi ne ducem și voi veți rămâne: rămâneți numai cu curajiu și cu entuziasm!“

CORESPONDENȚA „TRIBUNEI“.

Băsesci (Sălagiu), 24 Decemvrie 1889 st. v.*

Ajunul Crăciunului din estan ear' a fost o zi de bucurie pentru micii școlari din Băsesci și anume: onor. domn George Pop, proprietar din loc, a împărțit între școlarii miseri și orfani, care învăță bine, 12 bucați căputuri de iarnă, 16 părechi încălțăminte, 15 năfrâmi, 15 căciuli, 10 rînduri schimburi de giolgiu și în urmă între 87 școlari de toate dările și 26 din școala de repetițiune s'au împărțit mere.

La 3 oare după ameași fiind școlarii toți adunați împreună cu un număr frumos din locuitorii comunei intrând onorabilul domn donator în școală, elevii li salutară cu „să trăiască!“ apoi au întonat câteva cântări acomodată, după care domnia-sa a ținut o scurtă cuvântare, țicend, că auzind dela învățătorilor lor, că ei frecventează regulat școala și învăță bine, — în ziua aceasta măreață a mântuirii lumii domnia-sa încă 'și-a adus aminte de ei și li-a cumpărat cu ajutorul lui Dumnezeu câteva daruri. Îi îmbărbătează și de aci înainte la purtare bună și sirguință. După aceea li-s'au împărțit sus amintitele daruri.

A fost o bucurie nespus de mare pentru prunci, cărora prin donurile primite li-s'a făcut mare bine în gerul iernii, ear' părinților li-s'au șters multe lacrimi. După împărțirea donurilor, învățătorul local Ioan Chira a exprimat cea mai profundă mulțumită generosului domn atât în numele seu, cât și al elevilor și al părinților lor, pentru marimoasa facere de bine. Îi promite, că facerea de bine altcum nu 'i-o pot răsplăti decât prin aceea, că cu toții se vor nisul, ca prin învățătură să devină acui membri folositori scumpei noastre națiuni românesce, Tronului și patriei.

După care cântând elevii câteva cântări, între strigările „de să trăiască dl donator!“ s'au împrașciat.

Primească și pe această cale onorabilul domn donator cea mai profundă mulțumită în numele tuturor.

Dee cerul să aibă cât de mulți imitatori, care sciu, că o națiune numai prin școală se poate face mare, tare, cultă și avută, și în urmă imitatori de aceia, care nu numai din gură, ci și prin astfel de fapte să se fălească, că sânt Români adevărați.

Băsăsciamul.

* Întărită din lipsă de loc.

CRONICĂ.

Parastas pentru Arhiducele Rudolf. Ni-se raportează din Șomărtin, că Duminecă în 2 Februarie a. c. s'a celebrat în biserica gr-cat. de acolo decătră preotul local Nicolae Helerea sfânta liturgie cu ecteniile martirilor și un parastas pentru vecinica odihnă a răposatului Principe de Coroană Arhiducele Rudolf. La această srbare a asistat antistia comunală cu primarul Johann Scherer în frunte și numeros popor fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Parastas pentru oficerii pensionați au acordat direcțiunile căilor ferate ungare și austriace în înțelegere comună un scădământ de 50%, la biletele de călătorie, deocămdată însă numai pe un an de țile. Oficerii pensionați pot călători cu acest favor și în haine civile, dar' atunci sânt dator a trimite direcțiunii căilor ferate de stat din Viena o fotografie în haine civile pe calea comădei militare concernente. Direcțiunea numită le eliberează certificatul de călătorie, provăduț cu fotografia, pentru toate liniile de stat din Austro-Ungaria, respective pentru ori-care linie. Certificatele sânt cu text german și maghiar și au să poarte iscălitura pensionarului călător.

Ce va să dăcă „limbă maternă“? În ședința dela 15 l. c. st. n. s'a deșbătut în casa deputaților proiectul de lege despre numărătoarea poporului ce este a se face în anul acesta. Cu acest prilegiu a propus Șecuiu Orbán Balázs, că în loc de rubrica: „Care-ți este limba maternă?“ să se pună pe blanchetele de numărătoare: „Ce limbă vorbesci?“ Este evident, ca această propunere a isvorit din dorul șovinist, de a pute numără pe toți aceia, care sciu ungurește, între Maghiari, și astfel a „constata, că „marea națiune“ s'a sporit cu cine scie cât. Ministrul Baross a răspuns, că această ar produce confusiuni și ar împedează constatarea adevărului, care singur se poate intenționa prin numărătoare. Altcum el a emis o ordinațiune, prin care este precizat, ce va să dăcă limba maternă. Care va să dăcă cu ajutorul Domnului am ajuns în Ungaria în anul mântuirii acolo, încât noțiunea „limbă maternă“ trebuie precisată prin ordinațiuni ministeriale.

O desmintire. „Fremdenblatt“ desminti din sorginte bine informată scirea numărului contelui de Hartenau la comandamentul unui regiment austriac. Contele nu s'a dus la Budapesta decăt spre a mulțumi împăratului pentru naturalizarea ce 'i-s'a acordat în Austria.

Hymen. Dl Dumitru Lăpădat, învățător în Săliște, 'și-a srbătat nunția cu d-soara Paraschiva B. Criștin Duminecă în 28 Ianuarie 1890 st. v. la 11 oare a. m. în biserica cea mare din Săliște.

Necrolog. Carolina Vițan, născută Radulca, socia dlui Simeon Vițan, comerciant și jude comunal în Slatina (Caray-Severin) a răposat în 8 Februarie st. n. în etate de 27 ani lăsând în adună jele pe neconsolatul ei soț și trei copii minori. Înmormântarea s'a făcut cu mare pompă, existând întreagă poporațiunea din comună.

Scire teatrală. Măne se va reprezenta în teatrul de aici pentru prima-ora în această sesiune opera lui Lortzing „Der Waffenschmid“ în beneficiul basistului de operă G. Raimund. Aceasta va fi penultima reprezentație teatrală în acest seson. Joi se va juca pentru ultima-ora, ear' Vineri dimineața trupa dlui Wolf va pleca la Brașov, unde își va începe reprezentațiunile Sămbătă seara.

Lupi îndrăsneți. Lui „Sieb. Deutsches Tageblatt“ 'i-se raportează din Șona, că pe acolo lupii sânt atât de îndrăsneți, încât în săptămăna trecută au venit într'o noapte în comună și au sfiricit cinci oi în curtea predicatorului evangelic, care se află în mijlocul satului.

Societate pe acții generală pentru exploatarea minelor de aur. În Paris s'a format la începutul acestui an o societate pe acții cu un capital de 12^{1/2} milioane franci în scopul, de a cumpăra și vinde acții sau cuxe de mine de aur și de a căuta și exploata mine în toate părțile lumii. În consiliul de direcțiune figurează numele dlor Gay, de Crano, Ducouran, Alexandru Elissen, Ephrusi, Hugo Finaly, E. May, baron Soubeyrou, O. Staib, Vlatso, care sânt totodată și încredințați societății. Avis proprietarilor de mine din Ardeal, care se interesează de asemenea societăți!

Congresul etnografic în România. Cetim în „Românul“: Membrii congresului etnografic au fost convocați Joi seara spre a lua o decisiune în privința organizării acelu congres. Vre-o 60 persoane s'au intrunit în sala senatului: După-ce dl V. A. Urechă expuse scopul întrunirii, dl C. Esarcu explica, că după o matură cugetare s'a convins, că congresul se poate ține. Ideea de a se face în România un congres internațional al învățătorilor din alte țeri a fost discutată precănd C. A. Rosetti era ministru al instrucțiunii. Atunci s'a renunțat de a se ține în Bucuresci congresul prehistoric din cauză că nu se putea găsi un local. Ați, spune dl Esarcu, acea obiecțiune nu mai poate fi, căci avem Ateneul. S'a obiectat de unele persoane că n'avem muzee spre a le arăta străinilor. Această obiecțiune va pute să existe și preste 20 de ani căci și atunci vom fi îndreptți în privința muzeelor de celelalte țeri, care de sute de ani adună obiecte prețioase în muzeele lor. Învățății străini însă vor pute să se con-

tribun verébél: O picătură din sângele tribunului pag. 77), ne arată pe un moic fără părechie, care în urmă urgisit de toată lumea, se spânzură într'o pădure. Pe acest trist erou, autorul îl botoază David Ianku. Acest nume, Ianku, îl îndreptătesce să pună blasfemiei titlul de mai sus, ceea-ce este o insultă fără noimă la adresa neuitatului nostru Avram Iancu, ca-și-când și acesta ar fi fost, dragă Doamne, ca Ianku al seu.

Ei bine, este acesta „poporul“ fără deosebire de naționalitate?

Intr'alta din aceste faimoase concepțiuni eroul este un hoț bețiv, care în cele din urmă fură ultimul lucru de preț al unice sale fiice și se face nevăduț pentru totdeauna. (Mátyás pag 115.)

Alta ear' ne prezintă pe alt bețiv, nu demult însurat, care la început se laudă, că are să-și bată nevasta până se va învineți, dacă-l va înșela, ear' pe urmă o trimite el să se necinstească, ca să-i aducă bani pe rachie. (A vas is megolvad: Și ferul se topește, pag. 143.)

Alt erou ieșit din creerii genialului autor fură creșării depuși de creștini la picioarele unui sfânt de peatră(?) de lângă un isvor tământuitor, ca să-i cumpere draguței cercei. (A ki a szenttől lop: Unul care fură sfântul, pag. 27.)

Intr'o noveletă, altcum mai cu vervă ca cele mai multe, se spune, că o fată se mărită după un birău bogat, părăsindu-și draguțul. Acesta, sberpărat, trece în toate serile pe la poarta nevestei, cântând din fluier.

Novasta, intristată de câte-ori îl aude, roagă bărbatul să-l facă să nu mai cânte. Bărbatul îl roagă, fără succes, îl amenință, tot așa, ear' pe urmă îi cumpără fluiera cu un preț de nimic. Acesta, se înțelege, o dă și de atunci nevasta nu-l mai aude. (Mundra, pag. 17.)

Cu un cuvânt fără excepțiune, dar' fără excepțiune, întreagă cartea este o cloacă de calumnii și insulte, care nu excelează, decăt prin obrăncicia și stupiditatea, cu care sânt deitate sub firma de literatură frumoasă. —

Cine din întâmplare va lua cartea dlui Lengyel Sándor în mână, după-ce va fi citit această dare de seamă, va face imputarea, că preste măsură prea mare importanță 'i-am dat acestui generos autor.

Recunoscă ce este meritată imputare.

Ca valoare literară înainte de toate, acest celebru debut n'ar fi meritat nici o trăsătură de condeiu. Dl Lengyel pare a fi un începător, căruia noi preste tot nu-i putem prevesti un viitor mare pe terenul literaturii.

Dar' pe noi în cazul acesta nici nu ne privește punctul de vedere literar. Nu ne simțim chemați a face pe criticii în de ale literaturii maghiare.

Debutul juvenil al domnului Lengyel este însă simptomatice și caracteristic pentru toate raporturile sociale și naționale din nefericita noastră țeară și din acest punct de vedere m'am văduț îndemnat să-i dau importanța, pe care altcum nu o merită.

vingă, că dacă n'avem un trecut bogat, avem însă un frumos viitor. Obiecțiunea, că n'avem destui bani, pare asemenea puțin întemeiată d-lui Esarcu. În toate țările unde s'au ținut asemenea congrese, membrii au fost cu spesele lor. Li-s'au făcut înlesniri, ceea-ce vom pute face și noi. Bani vor trebui numai pentru 2 sau 3 banchete și s'erbări. Pentru aceasta se vor găsi cu înlesnire. Ideea dlui Esarcu fiind primită de toți cei prezenți, se procede la alegerea unui comitet organizator, care va avea dreptul să-și asocieze persoanele pe care va crede de cuviință, când vor sosi noue aderări. Se proclamă membri ai celui comitet d-nii: N. Crețulescu, general Florescu, C. Esarcu, N. Ionescu, general Barozzi, Titu Maioreșcu, St. Greceanu, Pache Protopopescu, Lahovary, secretar al societății de geografie, V. A. Urechiă, Dr. Fiala, Dr. Racoviceanu, Tache Ionescu, Dr. Severeanu, Dr. Assaki, Ionescu Gion, C. Disescu, Vintilă Rosetti, G. Paladi, D. Brătianu, Dr. Babeș, B. Butulescu, L. Bassot, general Crețeanu, Dr. Istrati, Fr. Damé, C. Olănescu, Gavrilăscu, arhitect, I. Iacobescu, arhitect, Periețeanu Buseu, Dr. Calenderu. Presa va fi rugată să delege reprezentanții sei pentru a face parte din comitet.

Contele Hartenau către prințul Ferdinand din Bulgaria. „Times“ împărtășește, că contele Hartenau, odinioară principe de Battenberg, a adresat prințului Ferdinand de Coburg o telegramă și o scrisoare, în care îl felicită pentru descoperirea complotului și protestează în contra eventualității, ca numele lui să se aducă în legătură cu această afacere. El a rupt-o cu deservire cu trecutului și privește de durabilă starea, în care se află actualmente.

Manifestațiuni ruse în Sârbia. Studenții din Belgrad au ținut o nouă întrunire pentru a protesta în contra hartei lui Komaroff; ei au adoptat o rezoluțiune, arătând indignarea lor pentru sacrificiile ce acest proiect de distribuțiune al statelor balcanice tinde a impune Sârbiei și intereselor sârbesci. Întrunirea a lădat cercurile oficiale rusești, care condamnă această hartă. Această atitudine a Rusiei oficiale îndulcesc impresia penibilă produsă asupra poporului sârb. Rezoluțiunea luată în întrunire exprimă credința într'un viitor mai bun pentru Sârbia; ea salută pe toți frații sârbi dela Isker până la Adriatică, pe frații lor din Sârbia-vechie, din Macedonia, din Salonic, din Kostura, din Goriza, din Devary, din Ipek, pe frații lor din Montenegro, din Dalmația, din Istria, din Boemia, din Ertegovina, din Croația, din Slavonia și din Banat, ea termină prin strigătele: „Trăiască regele și poporul sârbesc! Trăiască Țarul și poporul rus!“

Desarmarea generală. Dacă se va întruni la Berlin conferința internațională pentru cestiunea lucrătorilor, — ceea-ce până acum încă nu e sigur, — principala de Bismarck va propune puterilor desarmarea generală, ea fiind una din măsurile ce trebuie luate pentru a pune capăt crizei industriale.

VARIETĂȚI.

(Influenza în musică). Țiarul „Amalthia“ din Smirna dă următoarea curioasă scire: „Șeful orchestrei de aici, un italian anume Moroni, care a zăcut greu de influență, a făcut o compoziție simfonică intitulată: „Influenza“, în care a isbutit să exprime admirabil de bine toate fazele boalei, dela primii fiori până la complectă lipsă de poftă de mâncare. Bucata aceasta de musică e o adevărată curiozitate.“

(Femeile contra războaielor). Doamna Griess-Flaut publică în Țiarul „L'Unité Humaine“, organul societății de pace perpetuă, un apel călduros, care se termină cu aceste cuvinte:

„Imensele pierderi produse de militarism conduc lumea la stare miserabilă. E datoria femeilor, care-și perd în războaie bărbații, fiii, părinții, susținătorii familiei, să scape omenirea de prăpastia spăimântătoare, în care a căzut.

„Medicii pot mai bine decât ori-cine alții să arete efectele degenerațiunii mentale și morale a popoarelor, datorită militarismului.

„Toate femeile, care sînt pentru progres, pentru civilizație și omenime, trebuie să-și dea mâna în această cestiune gravă și ori-ce procedere, prin care se va aduce desarmarea generală, va fi binecuvântată de generațiunile viitoare.“

(Paradisul femeilor.) Până acum se cunoscuse numai două paradisuri: Paradisul pierdut și paradisul credincioșilor, care firesc se poate numi căpătat.

Însă acum la aceste două paradisuri trebuie să se mai adauge un al treilea: Paradisul femeilor.

Și scipi, care e acest Eden femeiesc, unde cocoanele, mai mult suverane încă decât în alte țeri, predomină într'un chip deservit asupra sexului puternic?

E statul Kansas din America-de-Nord. Acolo femeile se bucură de dreptul electoral activ și pasiv; sînt consilii comunale, ai căror membri se îmbracă cu fuste. Sînt advocați, medici, ingineri, care toți aparțin sexului femeiesc. Sînt femei până și popi evanghelici.

În schimb bărbații în acea țeară sînt femei. Să mă explic. Ei spală rufe, cresc copiii, fac mâncare, coasă haine și albituri, inventează mode.

În vremea aceasta femeile dirigează băncile, societățile industriale, agricole și hidraulice, școalele, dela cele mai mici până la cele mai mari, Țiarele etc.

Orașul Cotouwood are ca șef de poliție o femeie și scipi cu cine e mai aspră respectabila doamnă? Cu oamenii care se îmbată sau nu sînt credincioși soților.

În alt oraș procurorul e o femeie; dealtfel justiția este în mare parte în mâinile femeilor, care o împart la bărbați într'un chip teribil.

După informații deosebite și ultime, se crede, că în curînd bărbații au să fie expulsați din Kansas ca netrebniți.

De pleșuire înainte de vreme se poate apăra ori-cine, dacă dă la timp atențiunea cuvenită culturii părului și se folosește de mijloace potrivite. Causa principală a pleșurii este de obicei: formarea excesivă de mătreață, sgrăbunțe acute sau cronice și eczeme pe pelea capului, cu un cuvînt toate boalele pelii capului, care însă, dure, se observă numai atunci, când părul a început a căde în mod excesiv și a cauzat deja pleșuire considerabilă. Perderea părului, cauzată prin aceste boale, este de regulă numai trecătoare, căci după vindecarea acestora, părul începe ear' a crește mai mult sau mai puțin regulat. Câtă vreme se observă crescînd peri de cîni fini ca lăna, se mai poate aștepta o întărire a părului. Pentru vindecarea și evitarea pleșurii se recomandă apa de mătreață (Depurator) de Dr. Bystrow, care delată formarea excesivă de mătreață întărește părul inclinat să cadă și întineresc pelea capului. Pentru promovarea creșterii părului slabită sau întreruptă, precum și pentru sistarea completă a căderii progresate este excelent probată pomada de păr de Dr. Bystrow. Extrasul detaliat din broșura interesantă și instructivă: „Über die Hygiene und Pflege der Haare“ (Despre igiena și cultura părului) de Dr. Bystrow îl trimite gratis și franco firma editoare E. Grossmann în Praga, Mariengasse. Mai detaliat în inseratele din foaia noastră de stăți.

POSTĂ ULTIMĂ.

(Telegramele Țiarului „Sieb.-Deutsch, Tageblatt“.)

Viena, 18 Februarie n. Contele Hartenau a avut o conferință mai lungă cu contele Kálnoky.

Berlin, 18 Februarie n. Svedia a promis, că se va reprezenta la conferința pentru scutul lucrătorilor, Anglia mai trăgănează, ear' Papa a întimpinat cu satisfacție ordinea împăratului Wilhelm.

Paris, 18 Februarie n. Cu prilegiul alegerilor supletorii a învins în Corsica un conservator. În Paris au căștigat boulangistii șese locuri; în al șaptelea district ajunge boulangistul Naquet la o alegere restrînsă. În tabăra republicană domnesce mare consternațiune.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 18 Februarie nou. Toate foile publică moartea lui Andrássy și ilustrează cele mai simțitoare sentimente de doliu. Toate casele publice și private au arborat steaguri de doliu.

Volosea, 18 Februarie n. Andrássy a suferit nespun de mult. Medicii o sciau deja demult, că nu mai există nici o speranță, dar' neconsolata familie mai spera încă o reînscătoșare. Numai cu vre-o câteva oare înainte de catastrofa i-a împărtășit Allmayer, că nu mai există nici un ajutor. Boala a fost un catar de beșică cronic. Durea familiei e nedescriptibilă. Până acum încă nu s'a făcut nici o dispoziție cu privire la înmormîntare.

Berlin, 18 Februarie n. Toate Țiarele se ocupă cu faimele despre repășirea lui Bismarck dela postul unui ministru-președinte în Prusia.

Bibliografie.

„Fântâna Blanduziei“.

Fundată la 4 Decembrie 1888 sub direcția lui Mihail Eminescu.

București, 21 Ianuarie 1890.

După o apariție regulată de 3 luni, cu sacrificii de tot felul, a doua serie a „Fântânei Blanduziei“, a cărei genesă o cunoașteți din chiar coloanele ei, se găsește aji în fața unor pedaci, pe care deocamdată nu le mai poate birui.

Ea trebuie dar' să-și amâne încă odată apariția și se simte datoră să-și lămurească această nouă amănare tuturor aceluora, care au cetit-o și astfel au arătat, că se interesau mai mult sau mai puțin de dînsa.

Lămurirea este foarte simplă: credem, că este destul să spunem, că dintre toți aceia, care au primit gazeta, abia 43 de inși au răspuns abonamentului, ear' dintre corespondenții din provincie, nici jumătate nu și-au regulat încă conturile.

Dintre abonenți, unii au plătit pentru câte un an întreg sau pentru jumătate de an; acestia prin urmare sînt aji creditorii noștri cu sumele, pe care le-au răspuns preste abonamentul de trei luni, cât a apărut gazeta. Vom înșoia tuturoră ceea-ce au plătit mai mult, începînd dela 15 Februarie, până-cînd se vor regula și se vor publica socotelle gazetei. Cei din capitală sînt rugați să se prezente dela acea dată până la 15 Martie, Bulvardul Elisabeta 5.

Sînt însă cei mai mulți, care ne rămân datori cu plata numerilor, pe care le-au primit; acestia sînt rugați să ne achite datorile (câte doi lei pentru 3 luni) în termenul cel mai scurt posibil. — Aceasta este lămurirea.

Ținem să mai adaugem, că „Fântâna Blanduziei“ își amână apariția, ear' nu încetează, pentru-că fiecare din aceia, care la 1888 s'au grupat în giurul lui Eminescu, sciu bine, că nu și-au împlinit decît o parte din datorie și sînt hotărâți ca să urmeze lupta, cînd aceasta le va fi cu puțință materialmente.

Pedecă destulă ni-s'a pus prin apariția altui Țiar cu același nume ca al nostru.

N'am vrut să protestăm la vreme, căci eram prea mult încredințați de dreptul nostru, ca să bănuim, că ni-se va contesta proprietatea titlului „Fântâna Blanduziei“. Acest Țiar, care va reapăre îndată-ce nu vom mai suferi de nevoi meschine materiale, este și va rămâne proprietatea aceluora, care au încungiat la 4 Decembrie pe M. Eminescu.

Mulțumim celor care ne-au spriginit și regretăm, că sîntem nevoiți să ne despărțim de dînșii.

Bărcănescu (Costache), Goleșcu, Vartic (Cezar), Constantineanu (Ioan), Hodoș (Alexandru I.), Hodoș (Nerva), Hodoș (Ulpian), Marinescu (Dumitru-Marion), Miron (Dionisie), Nicolescu (Leon George), Popescu (Ioan).

Călimdarul zilei.

7/19 Februarie 1890.

Iulian: Partenie.
Gregorian: Susana.
Soarele: răsare 7.1, apune 5.28

Buletin meteorologic.

Sibiu, 18 Februarie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Medial lunar 737.1)				
Observată	Diferența din prețiu	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
732.6	+1.9	-15.8	-2.4 — 18.0	S

Din țeară, 16 Februarie, 7 oare dimineața

Stațiunile:	Presiun. atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul	
			direcția	țaria
Budapesta	768	-4.0	SV	1
Sătmar	770	-4.7	V	1
Cluj	772	-9.6	SV	1
Orșova	772	-2.0	V	1
Timișoara	768	-6.4	V	1
Arad	769	-6.1	V	2
Panciova	767	-4.2	V	4

Sosiți în Sibiu.

La 18 Februarie n.

Hotel „New Yorker“. Nigrini, comerciant din Cluj. Giamozzi din Toplița-vechie. Căzira din Becș, Rosenfeld din Rehinul-săses. A. Török din Tulgheș.

Hotel „Impăratul Romanilor“. Aron Weisz, comerciant; Iosif Ofetian, hotelier, ambii din Bistrița.

Hotel „Meltzer“. Iosif Gross, teclafist din Teaca. Iosif Milic, directorul fabricii de sticlă din Porumbacu-superior. Teodor Reschossky din Budapesta.

Hotel „Habermann“. Toma Ienciu, notar din Fofeldea.

Teatru orășnesc în Sibiu.

Abonament. Suspendu Nr. 38.

Mercuri, în 19 Februarie 1890: În beneficiul basistului de operă G. Raimund.

„Der Waffenschmied“.

Operă în trei acte de Lortzing.

Economic.

Fabrica de mașini ungară. La timpul seu am fost adus și noi scirea, că banca de credit ungară a elaborat un proiect pentru construirea unei fabrici le mașini și de clădit de nai cu un capital de 4 milioane fl. „Neues Pester Journal“ ananță acum, că proiectul, pentru care la început s'a interesat și guvernul, nu s'a putut realiza din cauza greutăților ce i-s'au pus în cale privitor la căștigarea, respective arîndarea terenului pentru aceea pus în perspectivă în Pesta-nouă.

Institutul de credit austriac. După cum se împărtășește din Viena, în adunarea generală proximă a institutului de credit austriac se va alege în consiliul de administrațiune al aceluia directorul general al băncii generale de credit ungar, contele Pallavicini.

Relațiunile comerciale și de comunicațiune ale Austro-Ungariei cu Bulgaria. Lui „Pester Lloyd“ i-se scriu din Sofia următoarele asupra relațiunilor comerciale și de comunicațiune ale Austro-Ungariei cu Bulgaria: Guvernul nostru se străduiesc cu zel, de a ridica după puțință raporturile economice ale țării. Îndeosebi se nusec a ridica aptitudinea de export a productelor, pentru aceea i-se dă o deosebită îngrijire desvoltării și capabilității de prestare a căilor de comunicațiune. Legătura directă de tren preste Sârbia cu Austro-Ungaria, în ciuda tarifelor mici internaționale aflătoare în vigoare, respective a lipsei, a dat un avînt însemnat comerțului cu acest teritor. Fabricatele industriale austriace și ungare au avut în ultimii ani o desfacere mai mare, pentru-că de acolo se fac toate încordările; anume au contribuit nu neesențial încă și construirea unui deposit de model pentru articolele respective și agitațiunile reprezentanților puși spre acest scop. Exportul de diferite produse ale exploatațiunii economice, așa între altele de cereale, pei ect., în Ungaria, au devenit însemnate prin exportațiunea directă cu trenul, așa că statul împrietienit din relațiunile urcate de schimb a tras deja faptime un folos adevărat. Mai înteu crește în mod însemnat comerțul, respective importul de articole de consum germane, deoarece și din astă parte există năsuinte energice pentru încetățenirea aceluora. Guvernul bulgar se silesc însă și el, de a restabili cu porturile maritime legături corîndușoare, cărui scop vor avé să servească liniile de întregire ce se vor realiza, între care mai cu seamă Șumla-Chiustendil și Iamboli-Burgas. Porturile dela Burgas și Varna vor avé să fie totodată adăncite, pentru a face pe acele apte pentru desvoltarea comunicațiunii maritime și Bulgaria va fi succesive prin aceea mare parte eliberată de raportul de atîrnare existent acum încă al căilor ferate turcesci. Legătura ușurată cu porturile maritime sus numite și dedeaghuri poate-că va favoriza însă și comunicațiunea cu statele industriale ale Europei-de-Vest, așa că e de așteptat o reluare a respectivelor misunțe de concurență. De aceea va face bine Austro-Ungaria, de a tinde cu toată țaria la îmbunătățirea mai departe a situațiunii sale și în această privință poate influința eficace scăderea posibilă a tarifelor de marfă pe parcursul ungaro-sârbesc, ceea-ce merită cu deosebire a fi scos la iveală.

Insolvență în Budapesta. Firma din Budapesta Gál și Vajda s'a declarat insolventă. Pasiva se urcă la suma de 15.000 fl., la care participă în prima linie piața din Budapesta și cea din Viena.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 14 Februarie Grâu frumos betolitru fl. 6.— până fl. 6.50; grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.50; sêcara fl. 4.20 până fl. 4.40; cucuruzul fl. 3.50 până fl. 4.—; ovêșul fl. 2.80 până fl. 3.—; sêmînța de cânepă fl. —.— până fl. —.—; sêmînța de in fl. 7.— până fl. 8.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 5.— până fl. 6.—; lintea fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 1.— până fl. 1.20; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sêș brut 100 chile fl. 18.— până fl. 20.—; unsoarea de porc 65, slăniua 60—65; cânepa fl. —.— până —.—. Un chilo carne de porc 40 cr.; carne de vită 32 cr.; carne de vițel 28 cr.; carne de mel — cr.; ouă 5 cu 10 cr., chim fl. 15.— până fl. 18.—; lumini turnate de sêș 40.— cr. până 41.— cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 16 Februarie n. s'a notat: unguresci bêtărâni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., m a r f ă ț e r ă n e a c ă , g r e a — cr. până —.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușoară 42.— cr., până 45 1/2 cr., românesci, de Bakony grei 48.— cr., până 45 1/2 cr., transito de mijloc —.— cr., până —.— cr., transito ușori —.— cr., până —.— cr., transito sêrbesci grei —.— cr., până —.— cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito ușori 47.— cr., până 47 1/2 cr., îngrășați cu ghindă —.— cr., până —.— cr. pe 4/10 cumpărați dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Feb. 1890.

Sămînțe	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela pînă	dela pînă
Grâu			
Bănățenesc nou	74	—	79
Grâu dela Tisa	78	8.65	8.70
Grâu de Pesta	78	8.65	8.70
Grâu de Alba-regală	78	8.65	8.70
Grâu de Bácska	78	8.65	8.70
Unguresc de Nord	74	—	75
Sămînțe, vechi ori noue			
Sôcra	Nutreț de vinars de bere	70—72	8.05
		60—62	6.50
Ovêș	bănăț.	62—64	7.16
		64—66	8.40
Cucuruz (porumb)	de alt soi	39—41	7.45
		75	4.90
Mei	Hrișcă	73	4.80
		—	5.30
Mărfi pe termen.	Grâu	de primă.	8.47
		de toam.	7.74
Cucuruz	de primă.	4.91	5.92
		de toam.	5.82
Ovêș	de primă.	7.72	7.74
		de toam.	5.82
Cursul			
Produse diverse	Soia	dela	pînă
		58.—	62.—
Sem. de trif.	Lucernă ungarăscă	—	—
		franceză	—
Olen de rap.	Olen de in	—	—
		—	—
Uns. de porc	dela Pesta dela țeară sventată afumată	—	—
		—	—
Slăniua	Sîn	—	—
		—	—
Prune	din Bosnia, în buți	—	—
		—	—
Lictar	slavon, nou bânățenesc	—	—
		—	—
Nuci Gogoși	din Ungaria unguresci sêrbesci	—	—
		—	—
Miare	brută galbină străcurată de Rosenau	—	—
		—	—
Ceară	brut	—	—
		—	—
Spir	Drojdiute de spir	—	—
		—	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 18 Februarie st. n. 1890.
Hârtie-monetă română Cump. 9.20 vînd. 9.25
Lire turcesci 10.60 „ 10.65
Imperiali 9.60 „ 9.65
Ruble rusești 1.27 „ 1.28

Bursa de Budapesta.

Din 16 Februarie st. n. 1890.
Renta de aur ung. 6% 103.50
„ „ hârtie „ 5% 97.25
Împrumutul căilor ferate ung. 116.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 95.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 113.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) —.—
Bouuri rurale ung. 83.75
„ „ cu cl. de sortare —.—
„ „ bânățene-timișene —.—
„ „ cu cl. de sortare —.—
„ „ transilvane —.—
„ „ croato-slavone 104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 100.—
Împrumut cu premiu ung. 136.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 127.—
Renta de hârtie austriacă 89.—
„ „ argint austriacă 89.—
„ „ aur austriacă 110.50
Losurile anstr. din 1860 177.—
Acțiunile băncii austro-ungare 925.—
„ „ de credit ung. 352.50
„ „ austr. 321.60
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“ 102.—
Argintul —.—
Galbeni împăratești 5.57
Napoleon-d'ori 9.44
Mărci 100 imp. germane 58.05
Londra 10 Livres sterlingi 119.—

Bursa de Viena.

Din 16 Februarie st. n. 1890.
Renta de aur ung. 6% 103.50
„ „ hârtie „ 5% 97.25
Împrumutul căilor ferate ung. 116.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 95.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 113.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) —.—
Bouuri rurale ung. 83.60
„ „ cu cl. de sortare —.—
„ „ bânățene-timișene —.—
„ „ cu cl. de sortare —.—
„ „ transilvane —.—
„ „ croato-slavone 105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 100.50
Împrumut cu premiu ung. 136.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 127.50
Renta de hârtie austriacă 89.15
„ „ argint austriacă 89.15
„ „ aur austriacă 110.60
Losuri austr. din 1860 177.—
Acțiunile băncii austro-ungare 929.—
„ „ de credit ung. 352.—
„ „ austr. 321.75
Argintul —.—
Galbeni împăratești 5.59
Napoleon-d'ori 9.44
Mărci 100 imp. germane 58.05
Londra 10 Livres sterlingi 119.—

Bursa de București.

15 Februarie. — 4 oare p. m. Cassa Ultim
Renta rom. per 1875 5% 100.—
Renta română amort. 5% 98 1/2

